

Фотография на Найден Геров (Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – Български исторически архив, сбирка „Портрети и снимки“ – С II 995).

Фон: Първото класно училище в България „Св. св. Кирил и Методий“, Копривщица.

Nayden Gerov's photograph (St. St. Cyril and Methodius National Library – Bulgarian Historical Archive, Portraits and Photographs collection, C II 995).

Background: the first class school in Bulgaria 'St. St. Cyril and Methodius', Koprivshitsa.

Българската народна банка изказва благодарност на Община Копривщица и на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за предоставените изображения.

The Bulgarian National Bank gratefully acknowledged the Municipality of Koprivshitsa and the St. St. Cyril and Methodius National Library for provided images.

200 години от рождението на Найден Геров

Сребърна възпоменателна монета
от серията „Българско възраждане“
Емисия на БНБ

200 Years since the Birth of Nayden Gerov

Silver Commemorative Coin
Bulgarian Revival Series
BNB Issue

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА
БАНКА

BULGARIAN
NATIONAL
BANK

Найден Геров (23.II.1823 г. – 9.X.1900 г.) е български просветител, книжовник, езиковед, преводач, фолклорист, общественик и дипломат.

Син е на учителя хаджи Геро Мушек (прототип на хаджи Генчо от Любен-Каравеловата повест „Българи от старо време“). Геров учи в родната Копривищца, в гръцко училище в Пловдив и после отново в родния си град при Неофит Рилски. С негова препоръка заминава за Одеса, където завършва с отличие Ришельовския лицей. Междувременно издава няколко книги, сред които първата новобългарска поема „Стоян и Рада“. Заради неговите способности му предлагат да получи руско гражданство, което той приема.

Геров се завръща в България, отказвайки се от кариера в Русия, и се посвещава на народополезна дейност. В Копривищца открива двукласно училище, в което преподава и съставя първите новобългарски светски учебници. През 1851 г. организира първото празнуване на Деня на светите братя Кирил и Методий в Пловдив и като ръководител на училището се бори активно с гръцката асимилация чрез образованието; публикува статии в периодичния печат. През Кримската война (1853–1856 г.) Н. Геров се връща в Русия и работи за българската кауза, а през 1857 г. е назначен за пръв руски вицеконсул в Пловдив, където развива обществено-политическа и културно-просветна дейност, осигурява стипендии за български младежи и взема косвено участие в живота на българската революционна организация. По време на Априлското въстание осведомява Русия за турските зверства и се опитва, превръщайки българския въпрос в международен, да предизвика намесата на Великите сили. След разгрома му е принуден да дири убежище в руската легация в Цариград и участва в Цариградската посланическа конференция (1876–1877 г.). Преди Руско-турската освободителна война е на служба към Главната квартира на руската армия, а после – към Канцеларията за гражданско управление с цел изработване на административното устройство на България. Назначен е за губернатор на Свищов – първия освободен български град.

След Освобождението Геров се оттегля от обществения живот и продължава в Пловдив делото на своя живот – писания пет десетилетия петтомна български речник („Речник на българският език с тълкуване речито на български и руски“).

Найден Геров е избран за дописен и почетен член на Българското книжовно дружество (днес Българската академия на науките) и доживява присъединяването на Пловдив и Копривищца към Княжество България.

Nayden Gerov (23 February 1823 – 9 October 1900) was a Bulgarian enlightener, man of letters, linguist, translator, folklorist, public figure and diplomat.

He was the son of the teacher hadzhi Gero Mushek, a prototype of hadzhi Gencho from Lyuben Karavelov's novel *Bulgari ot Staro Vreme* (Old Time Bulgarians). Gerov studied in his native Koprivshitsa, at a Greek school in Plovdiv and then again in his hometown with Neofit Rilski. He left with his teacher's recommendation for Odessa, where he graduated with honours from the Richelieu lyceum. Meanwhile, he published several books, including the first new Bulgarian poem *Stoyan i Rada* (Stoyan and Rada). In recognition of his abilities, he was offered a Russian citizenship, which he accepted.

Gerov returned to Bulgaria, giving up a career in Russia, and devoted himself to activities of public benefit. He opened a two-class school in Koprivshitsa where he taught and compiled the first new Bulgarian secular textbooks. In 1851, he organised the first celebration of the St. St. Cyril and Methodius Day in Plovdiv and as head of the school, he actively fought Graecisation through education; he also published articles in the periodical press. During the Crimean War (1853–1856), Nayden Gerov returned to Russia and continued his work for the Bulgarian cause. In 1857 he was appointed first Vice-Consul of Russia in Plovdiv, where he was active in the socio-political, cultural and educational life, provided scholarships for Bulgarian youth and indirectly participated in the life of the Bulgarian revolutionary organisation. During the April Uprising, he informed Russia of the Turkish atrocities and, by making the Bulgarian question international, tried to provoke the intervention of the Great Powers. After the Uprising's defeat, he was forced to seek refuge in the Russian mission in Constantinople and participated in the Constantinople Conference of Ambassadors (1876–1877). Before the Russo-Turkish War of Liberation, he was attached to the Headquarters of the Russian Army, and then to the Office of Civil Administration to elaborate the administrative structure of Bulgaria. He was appointed Governor of Svishtov, the first liberated Bulgarian city.

After the Liberation, Nayden Gerov withdrew from public life and returned to Plovdiv where he continued the work of his life: the five-volume *Rechnik na balgarski ezik s talkuvane rechite na balgarski i na ruski* (Dictionary of the Bulgarian Language with Interpretation of Speeches in Bulgarian and Russian), which he compiled for five decades.

Nayden Gerov was elected associate member and honorary member of the Bulgarian Literary Society (today the Bulgarian Academy of Sciences) and witnessed the accession of Plovdiv and Koprivshitsa to the Principality of Bulgaria.